



KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni branilnici št. 14.194.

Dobrovoljci za agrarne interesente

Zanimanje javnosti — Veliko ogorčenje med agrarnimi interesenti — Odločna beseda dobrovoljcev

Zadeva, ki smo jo omenili v zadnji številki našega lista, da poskušajo slovenski (!!) ljudje izigrati agrarno reformo na korist nemških veleposestnikov, je kljub zagonetnemu in nerazumljivemu molku velikega dela slovenskega časnopisja izzvala v vsej javnosti, zlasti pa med prizadeti agrarnimi interesenti, veliko pozornost, pa tudi splošno ogorčenje. To po vsi pravici, kajti naša zgodovina pozna malo takih slučajev. Če bi se bilo kaj takega zgodilo takrat, ko je bil naš narod še nezaveden in top, ali pa če bi bili tak zločin nad narodom zagrešili kakšni staroverski nemškutarji, bi človek tak korak vsaj razumel, čeprav ne oprostil; ampak da se take stvari dogajajo danes, v dobi probujene narodne zavesti in da se zavzemajo za koristi nemških veleposestnikov ljudje, ki se ponosno nazivajo Slovence in Jugoslovane, to je pa več kot žalostno...

Velika tolažba za agrarne interesente pa je, da v svoji borbi za zemljo ne stojijo osamljeni. Na njihovo stran so s posebno odločnostjo stopili dobrovoljci, torej ljudje, ki so se za svojo zemljo borili z orožjem in zanjo prelivali tudi svojo kri. Če kdo, potem so dobrovoljci upravičeni, izreči svojo besedo in so jo tudi izrekli!

Zveza dobrovoljcev je namreč naslovila na banovinski odbor JRKD sledeči dopis:

Predsedstvu banovinskega odbora JRKD v Ljubljani

Ob priliki izrednega zborovanja delegatov Zveze agrarnih interesentov Dravske banovine, ki se je vršilo v nedeljo 4. t. m. v dvorani Delavske zbornice, so bila podana stvarna poročila o doseganju poteku izvedbe agrarne reforme veleposestniških gozdov v Dravski banovini. Ugotovitve in dejstva, ki so bila pri tem iznesena, obeležujejo sedanjo nacionalno miselnost naše vodeče javnosti v tako žalostni luči, da smatra naša organizacija za svojo sveto dolžnost povzdigniti svoj svarilen glas ter enodušno protestirati proti takšni izvedbi agrarne reforme veleposestniških gozdov, ki je protinarodna, nesocialna in na škodo gospodarskih interesov našega kmečkega naroda ter v korist anacijonalnega fevdalizma.

V manifestu ujedinjenja našega jugoslovanskega naroda proklamiranem po regentu prestolonasledniku sedanjem Kralju Aleksandru I. dne 1. decembra 1918. leta je proglašen princip, da mora pripasti vsa zemlja v naši ustanovljeni nacionalni državi tistemu, ki jo obdeluje t. j. našemu kmetu. Isti princip je povdarjen v ustavi naše države ter v proklamaciji Nj. Vel. Kralja Aleksandra I. ob priliki lanskoletne otvoritve zasedanja naše prve jugoslovanske narodne skupščine.

Na podlagi teh manifestantnih proklamacij Nj. Vel. Kralja in določil ustave je bil izdan in objavljen zakon o likvidaciji agrarne reforme. Po §-u 24. tega zakona se mora razlastiti v Dravski banovini ves višek veleposestniške gozdne površine v kolikor je posejduje kdo nad 1000 ha. (V Savski banovini že nad 500 ha.)

Organiziranemu odporu in intrigam nacionalnih in anacijonalnih zastopnikov našega veleposestva je uspelo doseči v Beogradu, da je bilo razlaščenih z ministrskim odlokom od 16. februarja t. l. v naši banovini od 170.000 ha veleposestniških gozdov samo 39.119 ha površine. Pri tem se našim državljanom in cerkvenemu veleposestvu ni razlastilo niti ha gozdne površine, kar znaša ca 14.000 ha gozdne površine njihovih gozdnih veleposestev preko v zakonu predvidenih 100 ha za posamezno veleposestvo. Anacijonalnemu, tujemu fevdalizmu se je prepuščilo z omenjenim min. odlokom ca 7500 ha gozdne površine preko v zakonu predvidenih 1000 ha v nadaljno posest.

V zvezi z gornjim ministrskim odlokom so bile imenovane komisije, ki bi morale ugotoviti edino to, katere parcele se naj razlaste na posameznem veleposestvu od v ministrskem odloku razlaščene skupne površine. Te komisije, sestavljene iz samih naših slovenskih nacionalnih inteligentov, pa so šle preko svoje kompetence ter so sprejele po končanem delu v terenu na svoji skupni seji v ponedeljek, dne 28. novembra kljub odločnemu protestu nekaterih članov predlog, da se prepušči odnosno vrne anacijonalnim fevdalnim veleposestnikom v naši banovini poleg že omenjenih ca 7.500 prekozakonitih hektarov gozdne površine še nadaljnjih okoli 8.600 ha.

Tako naj se obrezuspeši izvršitev določil veljavnega državnega zakona, krši jasno izražen princip naše ustave ter težnje izražene v proklamaciji Nj. Vel. Kralja, z odtegnitvijo okoli 30.395 ha veleposestniških gozdov našemu revnemu slovenskemu kmečkemu narodu ter prepušči od tega okoli 20.000 ha anacijonalnim fevdalcem. Znano nam je, da so operirali razni zastopniki teh fevdalcev v zaščito svojih koristi z milijonskimi podkupninskimi ponudbami, da bi dosegli svoj cilj na škodo malega slovenskega kmečkega človeka.

Zgodovinsko dejstvo je, da je bila vsa ta zemlja in še veliko več odvzeta v srednjem veku našemu narodu z ognjem in mečem ter nasilniško prelito našo narodno krvjo s strani prednikov današnjih anacijonalnih fevdalcev. Po božjem in naravnem zakonu pravice pripada ta nekdanj našim prednikom izropana zemlja izključno in edinole našemu slovenskemu kmečkemu narodu.

Kakšna ironija usode in sramota našega naroda je, da hočejo sinovi tega naroda priznati in potrditi po 14. letih naše nacionalne osvoboditve izpod tujega gospodarstva v naši narodni državi proti duhu obstoječega zakona, proti jasnim principom državne ustave ter proti težnjam svojega viteškega narodnega vladarja — te stoletne krivice prizadejane našim prednikom.

Ko smo izgubili leta 1920 s plebiscitom prekrasno koroško zemljo, zibelko naših pradedov, je padla težka zgodovinska obsodba na našo nacionalno nezrelost — robske duše!

Kakšna bo šele obsodba zgodovine nad robsko miselnostjo današnje inteligence slovenskega naroda, ko priznava po 14 letih nacionalnega osvobojenja stoletne krivice ter izroča našim prednikom krivično izropano zemljo prostovoljno zopet v posest anacijonalnim fevdalcem.

Borili smo se kot vojni dobrovoljci v svetovni vojni s čistim nacionalnim idealizmom z orožjem v roki proti temu stoletnemu nasilju za integralno politično in gospodarsko svobodo našega naroda. Ogromno število naših tovarišev, najboljših in najidealnejših sinov našega naroda, je žrtvovalo svojo srčno kri in svoje življenje na bojnih poljanah, da je zasijala svoboda našemu narodu. Kri teh narodnih žrtev, prelita za svobodo naše narodne zemlje vpije do neba ter kliče preostalim in celemu narodu glasen memento, da čuva nad to s krvjo odkupljeno zemljo ter jo izroča ohranjeno poznejšim rodovom.

Zebe nas v dno naših duš in z obupom gledamo v bodočnost našega naroda ob sramotnem dejstvu, da izroča naša sedanja vodilna slovenska javnost v svoji robski miselnosti že po 14 letih s tolikimi našimi žrtvami in priborjene politične samostojnosti sveto zemljo naših prednikov nazaj v posest anacijonalnemu fevdalizmu.

Izražamo radi tega svoj najodločnejši protest proti takšnemu izdajalskemu početju ter apeliramo na celo slovensko javnost, predvsem pa na vodstvo vse-državne Jugoslovanske radikalne kmečke demokracije, da prepreči izvršitev te nacionalne sramote. Bila bi sicer največja ironija v usodi našega naroda in države, ako bi se izvršil ta protinarodni, nesocialni in proti interesom našega kmečkega naroda naperjeni čin pod absolutno vlado in odgovornostjo ter s sklepom jugoslovansko-radikalno-kmečke demokracije.

V Ljubljani, dne 6. decembra 1932.

Za odbor:

Zveza vojnih dobrovoljcev kraljevine Jugoslavije
Edvard Prinčič s. r., Alfonz Lorger s. r.,
tajnik. predsednik.

Zadruga ali društvo?

Da Kmetijska družba ne odgovarja več današnjim gospodarskim potrebam in zahtevam slovenske vasi je jasno in so si v tem vsi edini.

Da društva v tej obliki kot je naša »Kmetijska družba« počasi umirajo in da se pojavljajo nove, močnejše, časa odgovarjajoče gospodarske organizacije, bodi v dokaz statistika. Če pogledamo gospodarske organizacije širom naše države, vidimo, da organizacije v obliki navadnih družb hirajo in vegetirajo, da pa močno napredujejo zadrugne organizacije. Zemljelci Srbi imajo sicer »Poljoprivredno udruženje« kot je naša »Kmetijska družba«, vendar pa vodi vso gospodarsko politiko »Glavni Savez Srbskih Zemljoradniških Zadruga«. Ta Savez je n. pr. v l. 1929—1931 prodal razne hrane 29,064.227-82 kg v vrednosti Din 40,765.529-68. Za časa žitnega monopola je Savez izvozil preko Privilegiranega izvoznega društva 51,280.154-06 kg pšenice v vrednosti Din 87,457.679-95. Vojvodinski zemljelci imajo takisto zadrugne organizacije, od katerih je najmočnejša »Agrarija«, ki obhaja letos desetletnico. V zadnjih štirih letih je n. pr. ta zadruga odvezla od svojih zadrugnikov 9.663 vagonov žita v vrednosti Din 225,210.000—. Ta zadruga ima 20.175 zadrugnikov organiziranih v 135 krajevnih zadrugah. Slične zadrugne organizacije delujejo v Skoplju, Sarajevu, Zagrebu in Splitu. Kmetijsko gospodarsko življenje v drugih banovinah je organizirano izključno na zadrugni podlagi. In moramo priznati, da predvsem Glavni Savez Srbskih Zemljoradniških Zadruga v Beogradu in Agrarija v Novem Sadu, kakor tudi Zadruga Matice v Splitu izborna delujejo in so v teh težkih časih edina moralna in materialna opora kmetovalcev.

Za kmetovalca je na koncu koncev najvažnejše in edino odločujoče za njegovo socialno in kulturno življenje, kako vnovči svoje pridelke. Brez vnovčenja ozir. s slabim vnovčevanjem kmetijskih pridelkov je kmetovalec zapisan počasnemu, toda sigurnemu gospodarskemu propadanju. Jasno je, kaj temu sledi. Ko propade gospodarsko, je omajano njegovo kulturno, socialno in moralno stališče. Gospodarstvo je torej podlaga vsemu. Zato se iščejo organizacijske oblike, ki bi v vsem odgovarjale življenju na vasi. Danes se več ne izgublja čas za dokazovanje, da je združevanje koristno. Ves svet se združuje. Cilj je, da se doseže nekaj za skupnost koristnejšega. Ljudje se združujejo, da skupno proizvajajo in nabavljajo oz. prodajajo, da se zavarujejo in prihranijo kaj za starost, da se zabavajo, da se zdravijo itd. Človek postaja vsak dan bolj družben; svojo srečo veže na usodo vse večjega števila ljudi. Društvo prodira k vsakemu poedincu in mu prinaša veselje ter blagostanje, toda istočasno ga sili, da spoštuje pravice drugih in da ceni svobodo sočloveka.

Delavci se združujejo v velike sindikate, da si olajšajo svoje gorje. Obenem pa želijo postaviti temelj novi organizaciji človeške družbe.

Zemljelci, rokodelci, uradniki in sploh vsi gmotno slabo stoječi se združujejo v zadrugne organizacije s skupno proizvodnjo in z odstranitvijo posredništva nudijo svoj produkt cenejši konzumentu, za sebe pa vzamejo del posredniškega zaslužka. Najrazličnejše zadrugne imajo eden in isti cilj: z medsebojno pomočjo zmanjšati in ublažiti neenakost, ki vlada v današnji družbi. Zadruga želi čim največjemu številu naroda nuditi gmotno pomoč, duševno bogastvo in priliko pridobivanja osebne kulture. Medsebojno pomaganje in spoštovanje, smisel za skupnost in solidarnost, podrejenost in včlanjenost poedincev v korist skupnosti, to so načela, ki so neobhodna za vsako združevanje.

Da potrebujemo mi neobhodno in nujno takšno organizacijo v prvi vrsti za našega kmetovalca, je na dlani. Potrebujemo takšno organizacijo za našega kmetovalca v celoti, t. j. da se

moremo potruditi, da združimo v skupno organizacijo vse naše kmetovalce, brez kakršnesibodi-koli razlike. Vsi kmetovalci imajo eden in taisti interes, zato je neprimerno, da so v različnih organizacijah, ki se čestokrat medsebojno bojujejo in pobijajo. V takšni obliki delajo nevede samomor — gospodarski, kulturni in socialni; oziroma bratomorstvo, če sta dva oz. več bratov v nasprotnih taborih. Vse to pa se da odstraniti z združevanjem vseh onih, ki pripadajo isti slojni produkciji.

Naša Kmetijska družba je bila ustanovljena pod Marijo Terezijo l. 1767. Organiziral jo je grof Henrik Turjaški. Za Štajersko je bila takšna družba ustanovljena l. 1765. Za Koroško l. 1764. Namen teh družb je bil strokovno-kmetijsko-vzgojen. Kmetijska družba je imela takrat šolo za poljedelstvo, ki pa je prenehala že l. 1780. L. 1786 je družba osnovala potovalno predilnico, kar je bil za tisto dobo aktualno in za slovenskega kmeta imelo veliko gospodarske vrednosti. L. 1787 je cesar Jožef II. kmetijsko družbo na Kranjskem zatrl »ker preveč stane«. L. 1804 je bila družba zopet pooživljena in reorganizirana. Največje kulturno delo te dobe je bilo osuševanje ljubljanskega barja, kar je izvršil Gabrijel Grubar, ki je izpeljal prekop krog ljubljanskega gradu — Grubarjev kanal — l. 1773, ki ga je l. 1780 baron Strupi dovršil. V to dobo spada prvi gozdni red, razdelitev obč. pašnikov in gozdov, varstvo mladih dreves, prepoved izsekavanja gozdov, gojitev sviloreje in čebelarstva. Iz tega je razvidno, da je delovanje kmet. družbe bilo takrat usmerjeno v zavidno agilnost, moč in gospodarsko važnost in da je kmet. družba aktivno delovala pri velevažnih gospodarskih problemih in vodila obsežna kulturna dela za povzdigo kmetijstva.

Kmetijska družba je imela v osemnajstem in devetnajstem stoletju dolžnost in nalogo kmeta strokovno izobraziti. Kmetijstvo se ni moglo dvigniti do presvetljenosti, ker je bil kmet suženj in tlačan. V srednjem veku so obdelovali zemljo le samostani in graščine. Kmetijstvo se ni moglo dvigniti vsled splošne nevednosti, pomanjkanja gospodarskega orodja, vsled vojsk in turških napadov, ki so vzele kmetijstvu najboljše moči, in vsled tlačanstva pod graščinskimi jarmom.

Skromni začetki agrarne reforme pod Karlom VI. o tlaki in desetini (1717, 1738) in nadaljevanje agrarne reforme pod Marijo Terezijo je nujno zahtevalo neko organizacijo, ki bo, do tega trenutka zaslužnjega kmeta, dvignila in ga osposobila za samostojnega kmetovalca. To nalogo je Kmetijska družba tekom prejšnjega stoletja častno in z uspehom dovršila.

V 20. stoletju, posebno pa sedaj po svetovni vojni, pa se je znašla Kmetijska družba pred čisto novimi nalogami. Kmetovalec strokovno izobražen, sam svoj gospodar, lastnik zemlje, katero vestno obdeluje z najmodernejšimi stroji, je stopil kar nenadoma pred nov, nepričakovan problem: kako vnovčiti vse to, kar pridelal? Kmetijska družba, vsled stoletne tradicije in vsled svojega delovnega programa, ni mogla dovolj energično in elastično prijeti problem, ki tare slovenskega kmeta. Kmet ni našel, po svetovni vojni v Kmetijski družbi ono, kar je imel v Kmetijski družbi kmet v prejšnjem stoletju. Gospodarske razmere so se od osnove spremenile, delovanje Kmetijske družbe je ostalo po starem delovnem programu. Zato vidimo preveč ipenjanje, ki od časa do časa vodi do izbruha. Kmetijska družba se vije v krčih vsa povojna leta do danes. Da takšen organizem ni zmožen aktivnega, agilnega in časa odgovarjajočega delovanja, lahko razsodi vsak sam, če se zamisli v one nesrečne trenutke svojega življenja, ko njegovo telo ni bilo dovolj odporno, da prenese infekcijo časa in je podleglo akutni bolezni.

Položnice

V današnje številko Kmetškega lista smo priložili poštne položnice vsem našim cenjenim naročnikom s prošnjo, da bi se jih poslužili ter čimprej poravnali naročnino za leto 1933, ki znaša, kakor doslej, 30 Din za celo leto.

Kmetijska družba je, vsled novih gospodarskih razmer, ki se drastično kažejo z nastopom svetovne gospodarske krize, inficirana. Če ne želimo, da nam umre in z njo vred propadejo materialne dobrine, ki si jih je družba pridela v teku svojega dolgoletnega delovanja, moramo pristopiti čim prej k energični operaciji. Naše kmetijsko gospodarstvo rabi danes organizacijo, ki mu bo njegove produkte vnovčevala in skrbelo za vse, kar je za kvalitetno produkcijo potrebno.

Ing. J. Teržan,

predsednik Udruženja Jugosl. agronomov, Ljubljanska sekcija.



Planinka čaj

Bahovec olajša in preprečuje nadlogo staranja, ker daje žilam prožnost, razredča kri, preprečuje poapnenje žil, pospešuje cirkulacijo krvi in ohrani do visoke starosti nezmanjšano delovno sposobnost. — Zavitek Din 20 — v apotekah.

V boju za lastno zemljo!

Pašniška in gozdna zadruga pri Sv. Anji nad Tržičem je na svoji seji 8. decembra t. l. sprejela naslednjo spomenico v zadevi agrarne reforme razlaščenih veleposestniških gozdov, ki je bila poslana banu dr. Dragu Marušiču:

»Ko je bila s 3. oktobrom letošnjega leta imenovana začasna drž. uprava razlaščenih veleposestniških gozdov smo ugotovili, da v to upravo ni bil imenovan noben agrarni interesent, med tem ko imajo veleposestniki svoje zastopstvo v njej. Uverjeni smo bili, da bodo veleposestniki v poslednjih hipih napeli vse sile, da se agrarna reforma izigra. V Vas, g. ban, smo imeli trdno zaupanje, da boste te nakane preprečili. Apeliramo na Vas g. ban, da sklep začasne državne uprave z dne 28. novembra 1932, glasom katerega bi se pustilo ali podarilo veleposestnikom približno 8000 ha naše slovenske zemlje — proglasite neveljaven, ker je protizakonit, ker je bila ta zemlja razlaščena z odlokom ministr. poljoprivrede z dne 16. februarja t. l. in je ta začasna državna uprava za gozdove nima niti najmanjše pravice dajati veleposestnikom nazaj. Ta uprava je prekoračila svoj delokrog in zahtevamo, da se ista razpusti, takoj pa imenuje nepristranska uprava, ki naj svoj posel vrši po zakonu.

V to upravo naj se pritegnejo v sporazumu z »Zvezo slov. agrarnih interesentov« tudi agrarni interesenti, ne pa lesni trgovci in zastopniki veleposestnikov z dvetretjinsko večino in še več.

V upanju, g. ban, da našo pritožbo upoštevate in ji ugodite, Vam izrekamo svoje globoko spoštovanje.«

Novi poveljnik dravske divizije

Posle komandanta dravske divizije je prevzel po odhodu prejšnjega komandanta generala g. Bogoljuba Ilića, brigadni general g. Vladimir Cukavec, odličen vojaški strokovnjak.

Za naš tisk!

Kaj je »Kmetški list«? — Ali hočete resno berilo ali čenče? — Agitirajte in nabirajte naročnike za naš lasten tednik!

Stojimo tik pred pragom Novega leta. To je trenutek, ko delamo račune. Račune delamo o Novem letu tudi o tem, kaj bomo prihodnje leto brali, kajti brez berila, zlasti brez dobrega časopisa, si danes količkaj naprednega kmeta niti misliti ne moremo.

Naš »Kmetški list« je po splošni sodbi — ne po naši — dober list. Dober zato, ker je resen. Časi, v katerih živimo danes, so resni in težki in v takih časih ni mesta za kratkočasje, ampak prevladovati morata pamet in razum.

»Kmetški list« je namenjen v prvi vrsti politični vzgoji kmetov. Naše glasilo ni strokovno glasilo za kmete — to je »Kmetovalec« — ampak politično glasilo. In če so kedaj kmetje potrebovali poleg strokovnega pouka tudi političnega znanja, to ga potrebujejo danes!

To svojo veliko nalogo je »Kmetški list« doslej z vso brezobzirnostjo vršil in tako jo bo vršil tudi v bodoče, kajti mi stojimo slejkoprej na stališču, da ima tudi kmet pravico vedeti,

kaj se godi z njim v resnici, da si lahko na podlagi dejstev ustvarja svojo sodbo o vsem.

Le poglejte slučaj z agrarno reformo! Če bi ne bilo našega lista, bi sploh živ krst ne vedel, kaj se dogaja za bregom! »Kmetški list« je bil edini, ki je stal in bo še stal neomajno v borbi za pravice kmetov!

Ne bo pa mogel »Kmetški list« uspešno vršiti svoje velike naloge, če ga ne bodo podprli kmetje sami z naročnino. Mi nismo kapitalisti — odkod pa? Mi smo navezani na kmete in stvar kmetov samih je, da se jih zbere čim več okoli nas.

Zato prosimo vse zavedne kmete: Na dela za naš list! Pozimi, zlasti na praznike, je časa dovolj. Posebno se obračamo na naše mlade tovariše, člane »Društev kmet. fantov in deklet«, da na praznike obhodijo vse svoje znance in nam pridobijo čim več novih naročnikov. Kolikor več jih bo, toliko boljši in obsežnejši bo lahko list — vaša list!

Uredništvo.

Gospodarska preosnova našega kmeta!

Danes in vedno že prej smo povdarjali, da je za rešitev krize potrebna pred vsem gospodarska preosnova. Še tako bogate in lepe politične fraze ne bodo našemu kmetu pomagale niti za korak naprej na polju gospodarstva. Danes je pa glavno in najvažnejše vprašanje, kako bo naš kmet prodal svoje pridelke, kako bo svoj znoj in trud spremenil v denar, kako bo rešil svojo domačijo. To je vprašanje in mimo tega za sedaj ni drugih vprašanj. Ko bo to rešeno, si bomo privoščili tudi luksuz strank, a ne tako kot so bile nekoč. Kajti stranke so nekaj, kar se ne da niti šteti niti ne jesti. Kvečjemu se človek jezi in po nepotrebem razburja. Gospodarstvo pa je ono kar se šteje in tudi nudi za jesti. Mi tega ne razlikujemo, ker smo pač tako ustvarjeni in navajeni. Stranke so nam dajale podpore in dokler so bile podpore je zbor pel, ako teh ni bilo je klel. Temu stanju mora biti konec.

Kmet si mora pomagati sam potem svoje stanovske organizacije. Nihče vam ne da zastojni ničesar. In na to se moramo pripraviti. Kar kmet da, to mora priti od njega. Kar dobi, to mora vrniti milo za drago. Tako vračanje je pa mogoče samo tam, kjer je kmet ničla oziroma enojka samo takrat ko je na volišču. Kmet se pa mora zavedati, da je on tvorec države, in da je oni, ki bo jutri dal vse za narod, tudi svojo srčno kri. Radi tega ne prosilosti ampak samo upoštevajta in enakih pravic v gospodarstvu.

Kako pride kmet do tega, da mora on plačevati vse, a za to dobi bore malo. Kako pride do tega, da kmet plačuje svoje potrebščine z zlatom, a za svoj trud dobi komaj to kar velja njegov znoj. Tu je krivica in to krivico mora odpraviti kmet sam s tem, da se gospodarsko in strokovno organizira, da bo enoten in kot tak močan. Kmet je sit prošelj. On zahteva danes ne zaščite ampak samo pravice in nič več.

Da bo kmet dosegel pravico, je pa samo ena pot in ta je močna enotna organizacija s prvim in samo gospodarskim smotrom.

Kaj se je danes naredilo za kmeta. Malo ali pa nič. Ali je kmet organiziran. Je in ni. Je v vseh mogočih društvih. Ni pa gospodarsko strokovno. Je strankarski a ne strokovni! Kmet hoče danes pozitivnega dela in ne samo »frazt« in bajk. Kmet si ne zna pomagati, ker ne pozna

trga za svoje pridelke. Pozna samo mešetarje in razne take. Ne pozna pa onega, kar bi mu bilo koristno. To rabi on. To mu dajmo in ne strankarske hrane. Kmet rabi gospodar. izobrazbe in ne obljub. On hoče politično nekaj veljati in odločevati ker s tem odloča tudi o svojem gospodarstvu. To bo pa dosegel le takrat, ako bo imel ljudi, ki ga bodo znali politično in gospodarsko voditi. To hoče naš kmet in to bo dosegel samo v močni gospodarski-politični organizaciji brez strankarstva. G. Gomišek.

Cepljenje proti davici

V zadnjih letih opažamo, da se pojavlja v Dravski banovini davica v vedno večjem številu in zahteva vedno več smrtnih žrtev. Lansko leto je obokelo na njej preko 1700 otrok, v letošnjem letu pa že mnogo več. Posebno v zadnjem mesecu zaznamujemo precejšnje število obolenj davice v ljubljanski okolici in tudi v mestu Ljubljani. Da se ne bi bolezen še naprej širila, je začel Higijenski zavod preventivno cepiti proti davici. Cepljenje se vrši po izkušeni metodi z Bamonovim anatoksinom in je do danes najuspešnejše sredstvo v borbi proti davici. Priporočeno je cepljenje dece od 1—10 starostnega leta. Vsak otrok mora biti trikrat cepljen v razdobju po tri tedne. Po končanem cepljenju, ki je brez vsake opaznosti, nastopi dolgoletna zaščita proti davici. Cepilo se bo vsak dan v Higijenskem zavodu, Zaloška cesta ob 11. uri. Trikratno cepljenje stane za premožne 10 Din, za siromašne je pa cepljenje brezplačno. Ker lahko ugotovimo s posebno reakcijo, da-li je otrok podvržen davici ali ne, bomo slednjo na željo staršev na otrocih izvršili. Starši, davica je nevarna nalezljiva bolezen, ne zamudite prilike. Opozarjamo, da cepi Higijenski zavod tudi proti škrlatinki. — Higijenski zavod.

Pri številnih težkočah ženskega spola povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica najboljšo olajšavo. Spričevala klinik za ženske bolezni dokazuje, da se uporablja zelo milo odvajajoča »Franz Josefova« voda posebno pri »naročnicah« z izbornim uspehom. Dobiva se v ... nah in specerijskih trgovinah.

Mogoče ste tudi vi med tistimi,

ki smo Vam zaupali ter Vam pošljali Kmetški list brez presledka skozi celo leto v trdni veri in prepričanju, da se boste sami zavedli svoje dolžnosti in pravočasno poravnali naročnino, pa tega iz bogve kakšnega razloga nite storili. Uprava upošteva, da Vam dela naročnina, klub temu, da je nizka, resnično težave; vendar najvljudneje prosi, da Vas ne bo treba radi 30 Din še po enkrat opominjati, da poravnate zaostanek, ki ga dolgujete na naročnini, še tekom meseca decembra.

Posvetovalni urad za izbiro poklica na Dunaju

Posvetovalni uradi za izbiro poklica so uvedeni v več kulturnih državah. Ker jih pri nas še ne poznamo a so se drugje prav dobro obnesli, ne bo napak, če opozorimo javnost na to institucijo, ki bi bila tudi pri nas že prav potrebna.

V rokah imamo zadnje letno poročilo posvetovalnega urada za izbiro poklicev na Dunaju. Iz tega poročila naj navedemo sledeče podatke:

Omenjeno institucijo upravljata in vzdržujeta skupno mesto Dunaj in delavska zbornica na Dunaju.

Kot drugod v Avstriji, so uvedene tudi na dunajskih takozvanih »obveznih šolah« — to so namreč šole, ki jih obiskuje mladina v splošnem do preteka šoloobvezne dobe — posebno vprašalne pole, nanašajoče se v glavnem na želje šoli odrasle dece glede izbire poklica.

Lansko leto (1931) je zadostilo na Dunaju 5592 dečkov in 5357 deklic svoji šolski obveznosti. Iz vrnjenih vprašalnih pol je razvidno, da je želelo od dečkov 85 odstotkov, od deklic 69 odstotkov vstopiti takoj v pridobitno življenje. Glavno zanimanje dečkov je veljalo železni in krovski industriji. Tema dvema panogama je sledila trgovina in živilske industrije. Od deklic si je želela večina zaposlitve v trgovini, na drugem mestu je ranžirala oblačilna industrija, narkar je sledila telesna kultura (frizerke!). Želja po nadaljevanju študij na kakem drugem zavodu je bila pri deklicah mnogo bolj razširjena kot pri dečkih (31% : 15%). Razven tega so bile tudi pri navalu na učne zavode, ki so pristopni obema spoloma, kot so trgovske šole, učiteljska, glasbene akademije, deklice v večini. Nasprotno so tvorili dečki pri višjih gimnazijah, trgovskih akademijah in poljedelskih šolah večino.

Na podlagi omenjenih vprašalnih pol je ugotoviti, da se je obrnilo leta 1931 od 5592 iz šole izstopivših dečkov le 2517, od 5357 deklic pa 2272 na posvetovalni urad. Iz tega sledi, da se je poslužilo ugodnosti, ki jih nudi urad 45 % šolo odraslih dečkov in 42 % deklic.

Letos je slavil 2. maja t. l. dunajski posvetovalni urad za izbiro poklica desetletnico svojega obstoja. Statistika je pokazala kako ogromno delo je urad tekom desetih let izvršil. Samo dvoje števil naj navedemo, ki govorita za neobhodno potrebo posvetovalnega urada za izbiro poklica na Dunaju.

Tekom desetih let se je obrnilo na imenovani urad za svet in pomoč 110.000 oseb obeh spolov, v preko 30.000 slučajih pa je izposloval urad svojim klientom zaposlitev v poklicu, za katerega so bili spoznani sposobnim.

Kako se sposobnost ugotavlja, v to se tu ne moremo spuščati, poudarjamo le, da preiskujejo otroke vsakovrstni strokovnjaki telesno in duševno po najmodernejših metodah.

Končno bodi omenjeno, da je potrebna mladina baš v današnjem času, ko je bodočnost tako zamegljena, prav posebno nasveta in pomoči, da se zamore v gospodarskem življenju orijentirati in da je posvetovanje v izbiro poklica baš sedaj potrebno, ker se bo zamogel spričo vladajočih razmer uveljaviti v katerem koli poklicu edino le docela sposoben človek.

Pristopajte h Kmetijski Matici.

Mladina

Kmetska mladina in meščansko življenje

Zgodovina nam poroča, da v starih časih ni bilo stanov in da so se začeli šele razvijati s potrebami časa, pri poedinah narodih časovno zelo različno.

Potrebe primitivnega človeka so bile minimalne. Zadovoljil se je z oblekami, napravljenimi iz kož divjih živali, za orožje mu je zadostoval lok. S tem orožjem si je osvajal zemljo, bival na njej le nekaj časa, potem je zopet šel naprej, iskajoč novih bogatejših krajev.

Ko so se posamezni narodi ustalili na svojih bivališčih in začeli tvoriti eno državo, se je tudi njih življenje spremenilo. Zamenjavanje realnih dobrin se je izkazalo kot nepraktično in nepravilno. Posegli so po denarju, ki je po letih ustvaril trgovski stan. Država je izdajala zakone, za katere izvršitev je bilo treba ljudi. Dobili smo uradniški stan. Narod v državi se je rapidno množil, red in zakoni so zahtevali čimvečji upravni aparat. Trgovina se je zelo razširjala in se osredotočila na gotovih krajih. Zveznic, avtomobilov in drugih hitrejših prometnih sredstev ni bilo. Ves promet se je vršil s konji po kopnem, z jadrnicami na morju. Nemogoče je tudi bilo voditi vso državo iz prestolnega mesta. Nastala so važna križišča, trgovski in pokrajinski centri. Znano je, da so bila mesta Ptuj, Celje in Ljubljana (Petovia, Celeia in Emona) že v rimski dobi večje postojanke.

Z graditvijo šol, z vsemi mogočimi iznajdbami, z razvojem trgovine in industrije se je prebivalstvo za razširitev primernih krajev stalno večalo. Šole so potrebovale učiteljev, podjetja uradništva in delavstva in ti obrtnike in trgovce.

Tako je nastal po stoletnem razvoju meščanski stan, katerega poreklo je kmetski stan. Le sprememba načina življenja je posledica tega novega stanu.

Oglejmo si mestno življenje, opišimo ga v glavnih obrisih, da bo kmetska mladina vedela, kako v mestu izgleda, ker ravno ona si je po svetovni vojni zaželela tega življenja.

Mladina, varaš se, če resno misliš, da je Tvoja idealna slika tudi realna. Le visoko zidane hiše in nebotičniki branijo, da ne bi šel po deželi glas: mesto je gnilejše od vasi, pot njegovih prebivalcev je opolzka in nelepa. Kavarnе, gostilne in bari jasno pričajo in tudi takoj ocenjujejo visoko stoječo moralo naših mest.

Pijančevanje po gostilnah je mnogo hujše, kakor na deželi. Bari so javno skrivna celica za pijane, strasti polne meščane, ki najdejo svoje zadovoljstvo in nagodje v gledanju napol oblečenih žensk, ki jih s svojim plesom mamijo, z raznimi kretnjami privabljajo itd.

Po plesnih zabavah, drugi dan zjutraj, lahko opazuješ parčke, mlajše in starejše, kako gredo po ulici roko v roki, s šopki rdečih rož, oblečeni v kozuhovinaste plašče in svilene obleke — sami odlični meščani in meščanke. Gugajoče postave so podobne mozičku v izložbenem oknu, ki se radi reklame guga semintja.

Našmirana usta, pobarvana lica, umetno-črne obrvi so vzor mestnega dekleta.

Morala v mestih je tako čislana, da obiskujejo krščanske žene, ki nosijo na duši, na srcu in v razumu legitimacijo globoke, krščanske vere, deviške čistosti in reomadeževanosti, gledališke predstave, o katerih prav dobro vedo, da so za njih načela amoralne in zato nepristopne.

Na drugi strani si mestni ljudje zamislijo slavnostne koncerte, na katerih sporedu so tudi igre, ki bi jim prisodil resnost le petleten otrok, ne pa da se z igranjem ukvarjajo kulturni ljudje. Danes že menda tudi to spada v kulturo!

Če se pogovarjaš z meščani, slišiš večkrat:

glej ga kmetavzarja ali paverja, kako se kmetski obnaša itd.

Čudno, ko vendar vsi dobro vemo, da odpade majhen odstotek kritja življenjskih potrebščin mesta na produkcijo in fabrikate industrije, kolikor same surovine ne izhajajo od kmeta, vse drugo pa prihaja direktno od kmeta.

Vem, da so slične besede posledica nepameti in so največkrat izjava kmetskih renegatov, ki so pozabili, da so sinovi dežele. Njih število je precej veliko ali njih sejanje ni brezuspešno: služi kot ocena odnosa meščansko bolj izobraženega napram manj izobraženemu.

Se polno drugih primerov bi lahko navedel, ki bi še v mnogo jasnejši luči prikazala meščansko življenje. Naj bo samo majhna skica z glavnimi črtami, ki pa bo že zadostovala za pravilno ocenjevanje celokupnega življenja.

Nulla regula, sine exceptione (ni pravila brez izjeme) za one, ki niso prizadeti, in ki so delna kontrola, ker drugače ne bi ostal noben ogel, nobene mestne hiše nepoškodovan in noben kot neizrabljen.

Mladina, to je meščansko življenje, po katerem hrepeniš in ki je že pri svojih orgijah omadeževalo mnogo slovenskih kmetskih deklet.

Bodi doma na vasi. Tvoje življenje je lepo in naravno — naravno. Tebi ni treba kozmetičnih predmetov, za Tebe v glavnem ne obstajajo razni oddelki v bolnicah, za Tebe ni javnih hiš! Vse to je le za čiste mestne ulice, z lepo tlakovanimi cestami. Od zunaj huj, od znotraj fuj!

Za zdravo, neoskrunjeno kmetsko dušo je smrten greh in tudi poguba živeti v tem centru, ker se ne more, radi nepoznanja in neizkušnosti, ubraniti njegovim privlačnostim, ki jo premamijo in uničijo.

Naša vas je neokužena in moralno nedotaknjena, zato ostanimo v njej!

Kreft Vlado.

Specialist za kirurgijo

dr. Černič Mirko

šef kir. odd. drž. bolnice

ordinira od 14. do 16. ure (razen nedelj in praznikov)
v Ljubljani, Knafljeva ulica št. 10/II.
Telefon 29-42.

Zdravilni aparati: višinsko sonce, diatermija, tonisator, žarnica »Halax«, enterocleaner, »Radium-emanator«.

Prvi dekliški tečaj

V času od 3. do 10. januarja leta 1933 se bo vršil dekliški tečaj v Ljubljani, ki ga priredi »Zveza kmetskih fantov in deklet«. Udeležijo se ga lahko članice naših društev in tista dekleta, ki se za naš pokret zanimajo oziroma, kjer nameravajo ustanoviti naša društva. Ob dopoldnevih si bodo udeleženke lahko ogledale razne ustanove (tovarne, muzej, Narodno galerijo, tiskarne itd.), ob popoldnevih pa se bodo vršila predavanja in bomo načrt predavanj pravočasno objavili. Zvečer bodo udeleženke posetile gledališče (opero in dramo) ter kino predstave.

Tečajnica nosi le stroške voznine v Ljubljano in nazaj, hrano in stanovanje bo pa preskrbela Zveza, ako bi katera sama ne zmogla teh stroškov, kar naj v prijavi navede.

Društva kmetskih fantov in deklet bodo v kratkem času prejela tozadavne okrožnice s programom in bodo šele na podlagi teh prijavljala svoje članice.

Ostala dekleta pa, ki niso organizirana in so izven okoliša Društev kmetskih fantov in deklet, naj se prijavijo sama. Prijavnice naj se spišejo lastnoročno, z navedbo rojstnega datuma, poklica in stalnega bivališča ter dosedanjega udeleževanja ter pristavijo ali si bodo preskrbele hrano in stanovanje same ali Zveza. — Zveza kmetskih fantov in deklet v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 3.

Lep dramatski uspeh kmetske mladine

Šmartno pod Šmarno goro. V nedeljo, dne 11. decembra je vprizorilo Društvo kmetskih fantov in deklet v Gameljnah, veseloigro »Križarska vojna«. V šolski sobi, ki je bila spremenjena v gledališko dvorano, se je zbralo polno gledalcev: starejših prijateljev kmetske mladine, posebno številno pa je bila zastopana kmetsko-delavska mladina. Pred pričetkom igre je Zvezin delegat tov. Kreft pozval vse prisotne, da vedno in povsod podpirajo težnje kmetsko-delavske mladine, ki se organizira v Društvih kmetskih fantov in deklet kot kulturno-prosvetni organizaciji.

Že prva vprizoritev je pokazala, da društvo razpolaga z dobrimi igralskimi močmi, ki so že ob tej predstavi, kot večinoma popolni novinci, pokazali, da so zmožni tudi na gledaliških tleh ustvarjati vrednote, ki koristijo njim samim in gledalcem.

Agilnemu društvu čestitamo in mu želimo čimveč uspehov pri njegovem društvenem delu!

★

Seja ljubljanskega pododbora Zveze. V nedeljo 18. decembra se vrši ob 8. uri v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 3, pritriljeje, seja Pododbora »Zveze kmetskih fantov in deklet« za ljubljansko okrožje. Vabimo vse tovariše in tovarišice, da se seje udeleže. Društva opozarjamo, da na sejo pošljejo svojega zastopnika.

Ivan Rozman — petdesetletnik

V nedeljo, dne 11. t. m. je praznoval petdesetletnico rojstva, še čil in zdrav, tov. Ivan Rozman, vulgo Murnc, posestnik in lesni trgovec v Zvirčah.

Rozman je bil eden prvih pionirjev in ustanoviteljev kmetskega pokreta v Sloveniji. Ves



prosti čas in vse svoje razpoložljive sile je žrtvoval ter delal in propagiral za napredek in osamovojitev kmeta, zavedajoč se, da je rešitev in boljša bodočnost kmeta samo v močni stanovski organizaciji.

Požrtvovalno in marljivo se udejstvuje poleg svoje kmetije in male, a solidne lesne industrije, tudi v raznih domačih gospodarskih združenjih, tako da ga štejejo nekatere med svoje najzvestejše in najbolj delavne člane.

Ob njegovi petdesetletnici mu prav iskreno želimo še dolgo vrsto čilih in zdravih let. — r.

V knjigah »Kmetovalčev svetovalec« in »Več dobre krme!«, ki jih je izdala Kmetijska Matica v Ljubljani, je po pomoti izostala pripomba, da so nekatere slike vzete iz knjige »Planšarstvo in kmetijstvo na naših planinah« (oddelek g. Sustiča), ki jo je izdala ista založba. So to v knjigi »Kmetov. svetovalec« slike na straneh: 29, 32, 45, 47, 51, 65, 66, 67, 98 in 119 ter v knjigi »Več dobre krme!« sliki na strani 10 in 25.

Res, zaupajmo v samega sebe!

Zakaj pa bi držali vrbca, ko pa mi je pisec članka »Zaupajmo sami v sebe« lepega golobčka že kar pod kloub vrnil.

Kaj namreč vse razprave in ugibanja v omiljenju kmetijsko-gospodarskih razmer — naučimo se samo štediti (kar brez denarja) in domovina bo rešena...

Vidite dragi sokmetovalci; včasih pa je le dobro, da se nas kdo usmili s kakim »dobrohotnim« nasvetom in nas fanatike pouči, v kako globoki zmoti se nahajamo, če nam uide iz ust predrzna ugotovitve, da so cene našim pridelkom prenizke v razmerju z onimi naših potrebnih. Ako nismo neverni Tomaži, se bomo oprijeli njegovih zlatih nauk — po katerih tega zapeljivega denarja sploh ne rabimo. Denar je itak le zmotnjava. Tako smo že čuli včasih, ko je bil še v vsakem kraju po kak skupuh, Danes pa s to peklenko kačo niti toliko ne znamo ravnati, da bi se nas skopuška strast utegnila samo malce prijeti. No, da smo kratki; denar je samo za bolj spretno ljudi kakor smo kmetje...

Pa tudi praktični doslej nismo znali biti. Praznih žepov smo hodili na sejme (a tu pa tam tudi v gostilne), da poizvemo v koliko so cene pridelkom nižje od prejšnjega tedna — pa nas je mesar še »nabrisal« pri živini, mešetar pri prašičih, prekupec pri krompirju in branjevka pri jajcih. Ako nismo preturmasti, bomo odslej pridno ubogali g. E. — pa bo vsa ta kolobocija odpravljena. Če se nam ne bo ljubilo, nam živine niti ne bo treba goniti k davkarjem. Tam imajo eksekutorje, ki brez dvoma tudi gonjače sami preskrbijo — da pa tu in tam napasemo svojo nenasitno radovednost, bomo menda prašiče že sami peljali za »sekuranc«. Ko bomo n. pr. rabili kvas, bomo na rami nesli k trgovcu butaro drv; široke ceste in ulice v mestih bomo zabarikadirali s hlodi, krompirjem, repo, zeljem, gramozom, skalami in s podobno valuto (kot protivrednost trgovcem za nabavljeno orodje, stroje, obleko, čevlje itd.); beračem bomo dajali po par polen, da jim sedaj-le v kruti zimi že med potjo preženejo zoperno mrzlico; v cerkvi pa bomo vlivali v puščice po par decilitrov mleka iz steklenice, ki jo bomo stalno nosili v žepu mesto »tošelna«. Najdebelejšega prašiča seveda ne pozabimo zaklati doma in na koline povabiti g. E., — kateri naj nam vsaj dotlej blagovoli izdati svojo častito identiteto (vsakokratne potne stroške mu seveda povrnimo s svežo prašičjo kožo).

Z njim skupno šele proslavimo veliki zgodovinski dogodek. Saj bomo samo s pomočjo njegove prosvitlenosti (ki mu jo je sam ljubi Bog dal) mogli svečano praznovati zmago — ki sploh ne bo prava zmaga — nad današnjo pošastjo, kateri pravimo kriza — ki zopet niti ni kriza, ampak le naša nerodnost, katero smo napravili s tem, da kar nečemo in nečemo štediti.

Tako bi se mogel človek kratkočasiti v neskončnosti, če bi ga pri tem ne zbudila bridka zavest, da je položaj pač preveč resen za nedolžne zabave, ki se porajajo ob takih in podobnih prilikah.

Vendar pa takih-le člankov kljub vsemu le ne smemo podcenjevati. Saj nam služijo v precej točno orijentacijo; kje smo še, kako nam je hoditi v bodoče in na koga se še moremo opirati?

Sicer je nekoliko žalostno, da je tudi take argumentacije treba javno pobijati, — ker pa je gotovo, da mnenje g. E. ni osamljeno, vsaj na kratko:

»Da kriza ni tako enostavna pojava«, pač pa nekaka višja sila, proti kateri smo brez vsake moči, se pač dozdeva samo g. E. in njegovim vrstnikom. Nam kmetom je popolnoma jasna stvar, da oni, ki samo dela, štedi in poleg tega tudi v ostalem — napram drugim — najvzornejše živijo, ne potrebuje nikakih moratorijev za plačilo svojih dolgov, pa tudi vsakojake podpore hvaležno odklanja; njemu dajte samo pravično plačilo v obliki vsestransko znosnih cen njegovih proizvodov — pa ves pošten človeški rod krize in brezposelnosti niti poznal ne bo!

Uro in čas smo res — kakor svetopisemske device — že neštetokrat zamudili; to pa zato, ker smo preveč poslušali take in slične nauke, kakor nam jih nudi velikodušni g. E.

Nebeška mana sicer še vedno pada z neba — a to samo skozi žuljave roke, — slaba stran pa je le v tem, da jo čedalje požrenejše hlatajo vsi drugi; garač pa pobira samo drobtine, ki blagohotno padajo s svetopisemske bogatinove mize...

V inozemstvu imajo pač lek samo za tamošnje bolezni, ne pa za naše. Vsi oni, ki tam iščete žudežnega zdravila za našo bolezen (o kateri se jim tam niti ne sanja), vsaj odprite svoje oči in videli boste, da tamošnji kmetovalec prodaja svoje pridelke mnogo dražje — ali pa obratno toliko ceneje kupuje svoje potrebščine; neredko pa bi opazili oboje!

Da smemo zaupati samo svojemu razumu in svojim krepkim mišicam, vam prav rad pritrdi sleherni kmet. Zato je končno le začel misliti s svojo glavo — vprav to pa g. E. očividno razburja.

Nadalje stoji »bomo pa odplačevali s pridelki! In kar je glavno; vsaj naš vsakdanji kruh bo tuk«. Potem pač ne bo imel kruha ne kmet in ne brezposeln — pa tudi g. pisec se bo prekasno zavedel, da v prazni slami ni kruha!

In ko bi prišel zdravnika v 15 km oddaljeno

mesto, pa se vrnil, da bo za plačilo zopet peljal istemu kar cel voz krompirja... On (zdravnik) bi bil s enim samim takim nesrečnejšem še morda res zadovoljen, toda kmet...?

Da je štedljivost sramežljiva lastnost, pa koncem koncev le pritrdim. Sramežljiva namreč v tem-le smislu:

Marsikaterega kmetiča zalije rdečica, ko — hiteč za nujnimi opravki po mestu — vsakih sto korakov nehoče ugleda celo serijo velikih oken, za njimi polne mize stvari, ki jim niti imen ne ve, okrog miz pa nešteto zlikanih »gentlemanov« in »židanih punčk« pa najsibo to v petek ali svetek, opoldne kakor zvečer... Osramočen »kmetavzar«, ki je garal iz dne v dan, od zore do mraka, pa morda nima časa in ne beliča, da si kupi vsaj zemljo — ki bi jo zopet upal pogoltniti komaj tam za ovinkom v gozdu, ko se bo peš vračal proti domu — kjer šele si upa na dan z vso svojo revščino... »ali vendar dobro ve in zna — štediti. Boljše, kot veliko njih med nami šolanimi in prosvetljenimi Slovenci!« To pa to... Tine.

Gospodarstvo

Naši gospodarski stiki s Poljsko. Iz poročila, prečitane na letni skupščini poljsko-jugoslovenske trgovske zbornice v Varšavi, je razvidno, da je Poljska izvozila lani v Jugoslavijo za 66 milijonov dinarjev blaga, dočim je Jugoslavija uvozila na Poljsko 4200 ton blaga v vrednosti 50 milijonov dinarjev.

Češkoslovaška zvišuje carine. Na češkoslovaškem nameravajo znatno povišati carine, zlasti carino na kavo, čaj in drugo kolonijalno blago. Računajo, da bodo s tem poviškom dobili 100 milijonov Kč, ki bodo ustvarili ravnovesje v državnem proračunu.

Med Avstrijo in Madjarsko bo podpisana trgovinska pogodba, s katero si nudita pogodbenici velike medsebojne ugodnosti.

V Južni Srbiji je letos mak slabo obrodil. Poleg tega pa so tudi cene slabe, na kar zlasti upliva še stara zaloga.

Znižanje poljskih carin. Pred kratkim so na Poljskem stopile v veljavo za 25 odstotkov znižane carine.

Hmelj v Srednji Evropi razprodan. Srednjeevropski hmeljski urad v Žalcu je na podlagi informacij iz posameznih evropskih hmeljskih

okolišev ugotovil, da imajo hmeljarji v Češkoslovaški, Nemčiji, Jugoslaviji, Poljski, Belgiji in Franciji skupaj le še 9100 starih stotov neprodanega letošnjega hmelja, kar pomeni, da je letošnji hmelj že v glavnem razprodan. Hmeljski urad ugotavlja, da še nikoli ni bilo v tem času tako malo hmelja v rokah producentov. Celó v letih, ko so hmeljske cene dosegle rekordno višino, so bile v tem času zaloge neprodanega hmelja precej večje. Po tej statistiki je v Češkoslovaški pri hmeljarjih še 6000 starih stotov letošnjega hmelja, v Nemčiji 1900 stotov, v Poljski 10000 stotov in v Belgiji 200 stotov, dočim je v Jugoslaviji in Franciji že ves pridelek prodan.

Naš letošnji izvoz sadja. Po uradnih podatkih je bilo v letošnji sezoni do 20. novembra iz naše države izvoženih 610 vagonov grozdja (največ v Avstrijo 338 vagonov in v Češkoslovaško 156 vagonov), nadalje 4155 vagonov svežih češpelj (največ v Avstrijo 1853, v Češkoslovaško 1047 in v Nemčijo 951) 3155 vagonov jabolk in hrušk (največ v Nemčijo 2052, Češkoslovaško 664, Avstrijo 342), 237 vagonov orehov (največ v Nemčijo 176, v Avstrijo 36) in 1216 vagonov suhih češpelj (največ v Nemčijo 410, v Češkoslovaško 360, v Avstrijo 240, v Italijo 80 in v Poljsko 70).

Slovaška je v poslednjem času v težkem gospodarskem položaju. Zlasti je popolnoma zastala lesna industrija in obrt, kar jasno pričča to, da 90% vseh žag stoji.

Vsega je na svetu preveč

Na ameriškem kongresu je trgovinski ministar med drugim navajal, da je ves svet preobložen in natrpan z blagom. Povprečno je v primeri z leti 1923—1925 na svetu za 200% več zalog in sicer kave za 400%, bombaža za 150%, kavčuka in sladkorja za 240%, čaja za 20%, kositra za 135% in pšenice za 140%. Te prevelike zaloge so krive padca cen, ki je zopet vzrok sedanje gospodarske stiske. Ker ni računati, da bi bile te zaloge kmalu izčrpane, tudi še ni misliti na zboljšanje cen.

Na drugi strani pa vidimo milijonsko armado brezposelnih, lačnih in bolnih. V človeškem gospodarstvu je torej velikanski nered in nepravičnost!



Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani, r. z. z. o. z., javlja tužno vest, da je član njenega načelstva, gospod

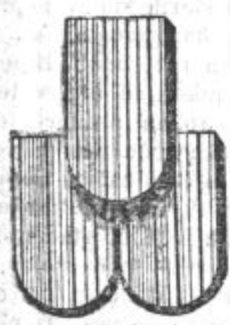
Anton Kašman

posestnik in trgovec v Školji Loki

dne 11. decembra 1932 umrl.

Pogreb blagopokojnega se je vršil v sredo, dne 14. decembra 1932, ob 14. uri od hiše žalosti na mestno pokopališče.

Vzornega sodelavca bomo ohranili v trajnem, hvaležnem spominu.



Opeko in strešnike

vseh vrst, za zidavo hiš, iz
znanih karlovske opekarn

ILOVAC

dobavlja franco vsaka postaja po konkurenčnih
cenah samo

Generalno zastopstvo za Dravsko banovino

»EKONOM« LJUBLJANA, KOLODVORSKA 7



Oklic za kmete iz Dolenjske!

Da Vam prihranim potne stroške in zamudo časa, sem vpeljal nov način prodaje oblačilnega blaga: Akoimate v Vaši bližini svojega krojača, izberite pri meni primerno blago in v 3 dneh dobite lepo narejeno obleko po najnižji ceni, enako tudi površnike, hlače in perilo, v kolikor bi ne mogli izbrati v že zgotovljenih oblekah in perilu.

Za ženine in neveste

imam vse, kar rabijo za balo, v veliki izbiri in po zelo nizkih cenah. Za zimo imam pripravljeno veliko zalogo vsakovrstnega blaga po ugodnih cenah. Vse, kar rabite za dom in gospodarstvo, dobite v moji trgovini.

Stalno imam na zalogi vse vrste najboljšega domačega usnja po stari ugodni ceni. Kadar se bode odločili za nakup Vaših potrebščin, ne pozabite priti v

TREBNJE V STAROZNANO LJUDSKO TRGOVINO

Ivan A. Grosek

z mešanim blagom in deželni pridelki, kjer je stalna zaloga vse vrste železnine, okovja, pločevin, orodja, šip za okna in kredence, porcelana, vse vrste stekla, svetilk, traverz, Trboveljskega cementa, umetnega gnojila, razne železne in pločevinaste emajlne posode itd. Kupeu, kateri kupi nad Din 300.— na enkrat, povrnem denar za železnico.

Javna zahvala dobrodelnemu društvu.

Niže podpisani izrekamo tem potom

javno zahvalo

Splošnemu vzajemnemu podpornemu in kreditnemu društvu, r. z. z. o. z. v Mariboru, Rotovski trg 8/L, da je načelstvo istega po nenadni smrti naših svojcev-zavarovancev, kljub temu, da nam po pravilih ne pristojna nikaka posmrtnina, izplačalo za kritje pogrebnih stroškov prav nepričakovano lepo vsoto. — Imenovano dobrodelno društvo priporočamo vsakomur najtopleje, ker v sedanjem težkem času pomaga pomoči potrebnim. Vračko Ivan, posestnik, Grušena 4, Sv. Jurij, p. Gor. Sv. Kungota.

Jare Ivan, posestnik, Gradiška 2, p. Pesnica.

Papež Lovro, posestnik, Spodnje Hoče 91, p. Hoče pri Mariboru.
Birstingl Elizabeta, zasebnica iz Selnice ob Dravi.



Delo

v sedanjih težkih časih najde vsakdo še najbolje z uredbo domačega pletilstva v hiši. Mi dajemo vsakomur stalno delo, ker mu izvršeno pletenino odjemljamo, prejo dobavimo in delo plačujemo, kar izpričuje mnogo zahval. — Če hočete delati in zaslužiti, obrnite se, prosim, zaupno za brezplačne prospekte na trdko — Domača pletarska industrija, Josip Kališ, Maribor, Trubarjeva 2, oddelek 34.

E K O N O M

OSREDNJA GOSPODARSKA ZADRUGA
V LJUBLJANI

nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo banaško in domačo moko, koruzo, krmila, špecerijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete



Velika zaloga vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega trboveljskega in splitskega portland-cementa

Kolodvorska ulica šte. 7

Posojila, brezobrestna

za odkup zemljiško-knjižnega dolga, nakup posestva in zidavo hiš podeljuje:
„Zadruga“
LJUBLJANA
Poštni predal 307.
Išče zastopnike!



Provandem

Opozorilo prešičerejem!

Znameniti belgijski preparat, znan širom sveta, ki prepreči bolezn pri svinjah in fih zredi za 2—3 mesece poprej. Tovarna tega izvrstnega preparata je v želji, da ga porabljajo vsi rejci, v kljub krizi sklenila, da ponovno zniža cene. Izkoristite priložnost in kupite takoj pri Vašem trgovcu originalno škatljo ca. 880 gramov, ki stane sedaj samo Din 25.—, in hitro se bode prepričali o istinitosti naših trditve.

GARANCIJA. V slučaju neuspeha vzamemo neizrabljeno količino nazaj in vrnemo ves denar.

Ako ga v Vašem mestu ne dobite, pišite nam in mi Vam pošljemo vsako količino. Navodilo uporabe se nahaja v našem jeziku v vsaki škatlji.

Generalni zastopnik za Dravsko banovino

JOSIP JUNC, Ljubljana

Vrtača št. 4.

Fige, laško brinje in orehova jaderca

nudi najceneje

Sever & Komor., Ljubljana



Kmetijski hranilni in posojilni dom

v Ljubljani
Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Račun pošt. hranil št. 14.257
Brzjavljavi: „KMETSKI DOM“
Telefon šte. 28-47



VLOGE na knjižice in tekoči račun se obrestujejo po 5 1/2%, brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po 7%, brez odbitka davka na rento. Stanje vlog nad 35.000.000 dinarjev // Rezerve nad 900.000 dinarjev. Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog. Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. POSOJILA daje proti poroštvu, na knjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12 1/2, in od 3—4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2.

Podružnici v Kamniku, Glavni trg, in v Mariboru, Slomškov trg 3